

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A megyénkben dúló szembajról.

(Laikus a szakemberek helyett.)

Egy hírneves szemorvossal, kit betegsége több hónap óta leszorított a gyakorlatról, de lassan-lassan, úgy látszik, arra ismét visszabocsátani készül — többször beszélgettem a betegségek különböző fajairól, azok gyógyításáról, (azelőtt sokszor szemlélttem is orvosi eljárását) miközben ő sok évi tág praxisából nagyon érdekes dolgokat tudott felhozni. Nem maradt szó nélkül a beszélgetéseinkben az ijesztőleg jelentkező szemcsés kötőhártyalob (trachoma) sem.

Célszerűnek találtam e baj eltávolításának könnyítése végett egyet-mást a hallottakból közrebocsátani Ilyen laikus szó olykor jobban fog, a szakavatott tudományos értekezésnél is.

Szólok tehát e baj eredetéről, veszélyes voltáról és gyógyításáról. Ez utóbbiról nem azért, hogy az orvosoknak utasítást adjak, vagy hogy nem-orvosokat a gyógyításra buzdítsak, segítsék; hanem hogy a közönséget figyelmeztessem azon körülményekre, melyek a baj gyógyítása körül figyelmet érdemelnek.

A trachoma a szemhéjak belső részének, azon belső hártvának betegsége, mely a szemgolyót borítja s melyet az orvosok kötőhártyának (conjunctivának) neveznek. Ezt sem támadja meg egész terjedelmében, hanem csak a szemhéjak alatt. Ezen a hártván apró kásaszerű emelkedések, szemcsék keletkeznek, melyek a szemeket a pislogások alkalmával rögzös alkatuknál fogva súrolják s ekként pogányul izgatják, akárcsak valami a szembe beleesett volna; mintha csak homokkal volna teleszórva. Bő könnyezés, fényviszony, a homlok és halántéksontok fájdalma a közönséges jelenségek. A homlok fájása a bajnak már komolyabbra fordulását jelzi.

Eredhet e baj egyszerű gyulladástól is, és főleg ragály útján, mely utóbbi a leggyakoribb.

Még a 60-as évek közepén is ritkább volt Bácskában és minthogy a szembajok egyéb fajai általán kevésbé gyakoriak, dr. Hirschler, nagyhirű szemészünk ekkép mutatta be dr. Kiss Györgyöt néhány jeles fővárosi tanárnak: »Ime bámuljátok a bátorságot, sőt elszánt-ságot ezen ifju emberben, ki vidéken mint szemész specialista mer föllépni!»

És az elszánt ifju orvos csakhamar el volt lépve szembajosokkal, kiknek háromnegyedénél több, trachomás volt folytonosan.

E baj terjesztői leginkább a katonák, kik között a kaszárnyákban az együtt lakás, közös mosdóedény és talán törülköző is e bajt állandóvá teszik. Nem is említem, hogy a levegőben lebegő ragályparányok is tényezők e baj terjesztésére körül.

Nagy bűnük a katonai orvosoknak, hogy a katonákat, kiken ily bajt észleltek, teljes kigyógyulásuk előtt hazabocsátották, s még most is hazabocsátják, mert ezek által a betegséget a családokba is bejuttatják. Az általános katonakötelezettség ekként tág teret szolgáltat a baj garázdálkodására. (E bajnak egy válfaját úgy is hívják: katonai szembaj (ophthalmia militaris).)

A mi e baj veszélyes voltát illeti, ezt eléggé színezni nehéz volna. Csak egyszerűen jelezni akarom, hogy mi lehet legtöbb esetben eredménye.

Előleg azonban megjegyzem, hogy e baj legcsekélyebb fokozatában is fölöttebb alkalmatlan és kínos; mert mindjárt kezdetben korlátozza a meglepett egyén munkaképességét. előhaladt állapotában pedig minden munkára képtelenné teszi. Vegyük még ehhez az ily bajjal járó testi fájdalmakat s a vakssággal ijesztő

rémes képzelődéseket s úgy hiszem, mindenki tisztában lesz e betegség súlyos voltával.

De még borzasztóbbá teszik e nyavalyát azon irtózatok következmények, melyek azt igen sűrűn, avatott gyógykezelés nélkül pedig csaknem mindenkor kísérik, melyeknek vége a teljes vaktság.

De ezen vakssághoz milyen fokozatokon keresztül viszi az embert! Láttam magam ily szembeteget, kinek szeme golyója a szemcsék izgatása folytán annyira szenvedett, hogy egyetlen véres hústömegnek látszott; láttam kicsücsörödött szemeket, melyek örökös vaksságra kárhoztatvák. Csak kisebb, de folyton bántó hatásánál fogva, szintén kegyetlenül kínzó következménye ennek az ugynevezett vadszőr, vagy orvosi nyelven szempillabefordulat, vagy kettős szempilla-sor (trichiasis, distichiasis). Ezt is láttam, a mint dr. Kiss villamtűzzel irtotta ki pár pillanat alatt és láttam, a mint éveken keresztül hetenkint kétszer-háromszor csipesszel, nagyító üveg segítségével tépegette az előt, mikor még a villantűz e célra való használatát merészen alkalmazásba nem vette. Tessék elképzelni az ily állapotot, melyben az ember szemében hetenkint párszor így vájkál valaki! És pedig operáció nélkül holtáig vájkálni kell, mert kisedéssel a vadszőr gyökeresen ki nem irtható. Késsel operálva, kétes eredményű; villamtűzzel pedig dr. Kissen kívül más még nem operált ilyet; mint az az Orvosi Hetilap Szemészet című melléklapjában és ennek nyomán a német Pester med. chir. Pressének 1877-iki áprilisi számában olvasható.

A mi a gyógykezelést illeti: ez nagyon egyszerű s egyszersmind nagyon mesterséges. Egyszerű azért, mert van specifikus gyógyszere s ez a kékkő. Mesterséges azért, mert e specifikum alkalmazásának sikere az avatott, ügyes és a baj fokaihoz mért kezeléstől függ.

Magam láttam szembetegeket, kiket orvos hónapokon keresztül kékkővel kezelve, egész a vaksságig gyógyított, míg másik orvos ugyanazokat a betegeket ugyancsak kékkővel egy hónap alatt annyira segítette, hogy vezető nélkül jártak azontúl hozzá teljes kigyógyulásukig. Ezt a biztosságot pedig nem adja meg más, mint a rátermetséggel kapcsolatos szakértelem és — gyakorlat. Ezt leírni, vagy szóval ismerettni lehetetlen, mert látni, tenni és ezerszer, meg ezerszer ismételni kell, hogy a gyógyítóknak szeme és keze eltalálja azon mértéket, mellyel a beteg szemre, annak e vagy ama részére hatni szükséges.

Ez álljon a pusztá trachoma kezelésére nézve; mily más és mily rendkívüli ügyességet és orvosi körültekintést, sőt műtéteket kíván e baj, ha már szaruposztó (köznyelven külső hályog, pannus), szarufekély, szivárvány, hártagyuladás (iritis), szemkicsücsörödés (staphylo-ma), szembogár elcsukódás (láta-zár) s a t. származott belőle!

Ebből tehát mindenki, főleg pedig a hatóságok levonhatják a következtetést, hogy ha a baj kiirtását komolyan akarják, mennél alaposabban képzett és gyakorlott szakorvosokat alkalmazzanak az ily betegek gyógyításához.

Különösen pedig megjegyzem, hogy sok ezer trachomás betegen szerzett tapasztalás azt tanítja, hogy csak folytonos, naponkinti kezeléssel lehet e bajon győzedelmeskedni, tehát semmiféle hatóság el ne fogadjon oly eljárást, melynél fogva a trachomás szembetegeket hetenkint rendszerint csupán kétszeri kezeléssel akarják gyógyítani. Ez csak rendkívüli körülmények közt és kiváló specialista kezelése mellett volna megengedhető, a ki a baj fokozatait látva, ahhoz képest fogná a kezelés gyakoriságát alkalmazni, vagy alkalmaztatni.

Még legvégül mérhetetlen türelmet kell az ily betegeknek és gyógyítóiknak is ajánlanom; mert nincs az az asszonyszemély, aki szégyesebb tudna lenni, mint egynémelyike ezen szembántalomnak, mely ha végkép ki nem írta-

tott, gyúladásos állapotában is kezeletlenül hagyva, leggyakrabban még gonoszabb alakban tér vissza, úgy, hogy az ilyen ember állapota bizony sokkal gonoszabb lesz, az elebbinél.

Egyesek és hatóságok ezen egyszerűen elmondott, de nagyon igaz szavakat vegyék fontolóra!

Szulik József.

A lengyelekhez!

Irtá: Volgyi Gusztáv j. h.

Ti is jöttök hát? Boldog Magyarország!
Kinek ennyi édes testvére van!
Még érezzük a franciáknak csókját,
Szívünk még úgy ver, olyan nyugtalan;
És most ti jöttök. — Hogy fogadjunk téged
Legedesebb testvér a többi közt?
A lengyel népet, azt a büszke népet,
Kit annyi fény, s gyász özöne fűrészt.

Oh jertek! és nézzétek arcainkat!
Oh halljátok, mi keblünkben dobog!
E kart, mit semmi átok meg nem ingat,
Ti ingatjátok meg, zarándokok!
Mert haj! a fegyver bármi gyilkos, eles,
Ritkán talál, ritkábban győz le így;
De ha ti szóltok a magyar szívéhez,
Legyőz bennünket ez a drága frigy!

Boruljatok keblünkre, sirjunk egyet,
Sirjunk egyszer örömkönyűket is;
Találjunk egyszer egymás keblén enyhet,
Mit megtagadott a rossz nemezis!
Megedződvén a harcok viharába,
Együtt küzdöttünk szörnyű harcokat,
A magyar és a lengyel! s most — hiába —
Egymás közt látunk könnyes arcokat.

A szeretetnek nincs erősebb lánc!
A szeretetnek több oly kapcsa nincs,
Közös kenyér a nyomor éjszakája,
Börtön sötétjén súlyos rabbilincs!
A Visztulának vérről ázott partján
Lengyel gunyhónak omladéka áll,
De szent a rom, szent minden kis maradvány
S a honfi szív ott pihenőt talál.

Egy eszme buzdított mindig bennünket,
Egy eszme élt a szívek fenekén,
Szívünkben egy vér szenvedélelye lüktet,
Egy kétségbeesés és egy remény!
Egymást kísérjük mindörökké, holtig!
Egymást örömben, egymást szenvedőn;
Lengyelnek és magyarnak hamva porlik
A magyar és a lengyel temetőn!

Isten hozott! A harcok fergetegje
Pihenni tért, most béke leng körül.
Munkás a nép; fiatalja, öregje
Homlokáról verejtéket törül;
Nézzétek így is meg; nem tudja senki
Mikor kerekedik föl egy vihar...
Pedig ha a vész riadóját zengi,
Találkozik a lengyel és magyar!!

Hirek.

A m. kir. igazságügyminiszter Apáthy József kulai kir. járásbírói aljegyzőt a szabadkai törvényszékhez jegyzővé, Kaló Imre kúnszentmiklósi járásbírói joggyakorlót ugyancsak a szabadkai törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

Személyzeti változások a (megyéinket is beoglaló) II. honvéd-kerületben. Védő Jenő őrnagy a 13-ik zászlóalj parancsnoka II-ik kerületi parancsnok-sági segédtségtől beosztatott. — Paor Vilmos őrnagy kerületi segédtségtől hasonminőségben a IV. honvéd kerületi parancsnoksághoz áthelyeztetett. — Tagányi János százados a helyben állomásozó 5-ik zombori zászlóalj, zászlóalj parancsnoki minőségben áthelyeztetett a 13-ik zászlóaljhoz Szegedre. — Gozony János ezredes a 78-ik zászlóalj parancsnoka feldandár parancsnoki minőségben áthelyeztetett a szabadkai 4-ik honvédzászlóaljhoz. — Baráth Kálmán hadnagy az 5-ik zászlóaljól vivő és tornatanárra a Ludovika Akadémiába kineveztetett.

A szabadkai járásbírói pályázat van hirdetve.

A m. kir. pénzügyminiszter Hajek Ottokár számgyakornokot a zentai adóhivatalhoz ideiglenes III. osztályú számtisztte nevezte ki.

A zombori állami főgymnasium érem- és pénzügyteményét újabb gyarapították: 1. Lovag Rácz Vilmos ur Szabadkáról 1 drb ezüst garassal 1721-ből (Miksa Manó bajor fejedelem) 1 drb rézpénzzel (II. Mahmud). 2. N. N. ur 1 drb római ezüst pénzzel (Faustina). 3. Graef Frigyes százados ur a 23. gyalog seregben 1 drb rézpénzzel 1788-ból (II. Agost Szaizló lengyel király). 4. Jakobovits Ferenc ur Hódáságról 1 drb ezüst pénzzel 1888-ból (II. Mahmud szultán). 5. Gromilovits János III. o. tanuló 1 drb ezüst pénzzel 1775-ből (Miksa József bajor fejedelem) és 5 drb rézpénzzel 1800., 1807., 1812., 1816. ból (II. Ferenc császár) és 1808-ból (II. Mahmud szultán). 6. Teofanovits Voin IV. o. tanuló 1 drb ezüst pénzzel 1775-ből (Miksa József bajor fejedelem). 7. Veszelszky Ernő V. o. tanuló 2 drb rézpénzzel 1870-ből (II. Lipót belga király). Fogadják az ajándékozók meleg köszönetemet. Zombor, 1885. szeptember 10-én. Radics György, igazgató.

Honvédeink f. hó 9-én a kolluthi erdő mellett hareszerű gyakorlatot tartottak, melynek végzetével azon helyen táborba szállottak, hogy a tábori élet változatosságával is megismerkedjenek. A tisztikar családjai a táborozókat szintén meglátogatták s bőséges jóltartással kárpótolták fáradaikért. Kár, hogy az idő mindvégig nem kedvezett a gyakorlatoknak, mert este állandó esőben csúromvizesen vonultak be a laktanyába.

A rigyicai községi jegyző teljes ellátás és 10 ft havi fizetés mellett irnokot keres.

Megjelent a „Kiállítás-émlék-polka“ zongorára szerző Horváth Akos. A zenemű Sándor Örszike k. a. nak, megyei főispánunk kedves leányának van ajánlva. Ára 50 kr.

Bertity Mihály bajai lakos 5 éves fia f. hó 4-én a Deák-Ferenc-szilip közelében a vízbe esett. A biztos haláltól saját élete veszélyeztetésével Bajai Péter menté meg.

Mult vasárnap Gyulafalván járt Horváth Ignác kalocsa érsek-pradalmi kormányzó és Tomsich mérnök, ő emenciájának meghagyásából, hogy az ottani települtek viszonyairól közvetlen tudomást szerezvén, a tapasztaltakról magas küldöknök jelentést tegyenek. Mint értesülünk a kiküldött urakat a köznyezet megváltoztatása ezen népek a templomban tapasztalt istenfélme és ájtatossága. Tanítóink intonálása mellett a mise egyes részecskéi alkalmazott énekeket közösen végig énekelték és közben egy-egy miatyánkot imádkoztak. A szegény emberek valóban szájalomra méltó hősiességgel küzdenek a létért. Az állam elég mostoha módon négy-négy holdnyi földet adott nekik családoként, a miből hogyan lehet 7-8 tagu családdal megélni, az évi terhes törlesztést fizetni, egy alakuló község legprimitívebb elkerülhetlen szükségleteit (malom, középületek, tanítók stb.) ellátni: az igazán oly feladat, melyre csak ilyen nekikeseredt, sorsdézete emberek vállalkozhatnak. 1700 lélek tiszta magyar, katolikus van itt együtt iskola, pap, jegyző stb. szóval minden vezetés nélkül. Valóságos emlékeztetnek az első keresztényekre, kiknek mindenök közös volt, oly egyetértéssel adakoznak össze a közszükségletekre, pl. legutóbb malomra. És midőn látjuk, hogy tőlünk messzeeső területek sanyargóinak megmentésére egyesek és testületek, társaságok és pénzintézetek versenyezve adakoznak; továbbá midőn látjuk hány szerepvágyó ember keres és hajhász teret, hogy magának való vagy látszatos érdemeket szerezhesse: csakugyan megfoghatatlan, hogy ezekkel az agrárszakadt szegény magyarokkal senki sem tartja érdemesnek törödni. Pedig megérdemelnék. Egy év alatt ugyszólván semmiből 370 csinos lakóházat emeltek, földjeiket gondosan és szorgalmasan művelték, jószágaik máris sokkal szebbek, mint mikor betelepültek. A tavaszon első dolguk volt elhozatni maguk közé volt tanítójukat, a kivel a nyomorúság ugy összeszoktatta őket. Összes vágyuk és könyörgésük egy iskolaépület föllállítása volna, hogy mint mondják, gyermekeik emberi módra nőhessenek fel. A mindenkintől elhagyottakak bitoros érekkünk vette atyai pártfogásába s tekintve, hogy kiküldötteinek jelentése csak kedvező lehet, van reményünk, hogy ő emenciájára nagylelkűségének nem sakára egy új bizonyítékával fogunk találkozni, olyannal, mely tapsra ragadja mindazokat, a kik 1700 veszniindult magyaroknak megváltása és üdvözítése iránt érdekel birkak.

Az új Antikrisztus. Egy szegény örültet szállítottak a napokban a Rókus kórház meggyelő osztályára, névre Kniezel János 53 éves pékmester, aki azt állítja, hogy ő Jézus Krisztus. Azért jött le a mennyországból, hogy a királynál audientiait kaphasson s neki megmondja, hogy a világnak f. hó 18-án reggel 10 órakor vége lesz, amikor nagy bíróságot fog szervezni, mely itél az emberek fölött. A többi az ő titka és csak ő Felségének fogja elárulni. A szerencsétlen cservenkai, bácsmegeyi illetőségű.

Völgyi Gusztáv jeles munkatársunk „A lengyelekhez“ című alkalmi ódáját Pártényi Béla joghallgató f. hó 8-án szavalta el Petőfi szobra előtt. A szavalt, mint a fővárosi lapok írják, óriási hatást keltett. A lelkesedés árja kicsapott s forró könyvekben csorgott végig lengyel testvéreink arcán. A férfiak, ősz öreg emberek, nyakába borultak a szónoknak. Egy szép ifju lengyel leány Kwocinszka Auréliea két selyem hattyuprémes gazdag aranyhímzésű nemzeti öltönyében odalépett az ifju szónok elé és forró kézszorítással adott kifejezést a lengyel nők rokonszenvének. Lengyel és magyar üdvkiáltások kísérték a költői szépségű jelenetet. Mindenki elfogódott, túlárado szívvel tekintett a két nemzet véreirőstette barátságának az apotheoizására, a mely sehol se találhattott volna méltóbb helyet, mint Petőfi szobra előtt.

Uj-Szivacról írják. Nagy napja volt községünknek e hó 5-én, a dunamelléki ev. ref. egyházkerület püspöke tartotta hivatalos körúrtját s így Uj-Szivacra O. Morovica felől jött e hó 5-én este felé 6¹/₂ órakor, kísérve sok koesitől s nemzeti színű zászlókkal ékeskedő lovasoktól. Uj-Szivac határán a két Szivac nevében üdvözölte ékes magyar nyelven Poppovits Dusán szolgabíró ur a következő beszéddel: „Méltóságos és főtisztelendő püspök ur! Ama örvendetes

hir, hogy Méltóságod hivatalos körúrtjában a zombori járásba kebeleztet O. és Uj Szivac testvér községeket magas látogatásával szerencsételtendi, kiváló örömmel töltte meg keblünket s kedves alkalmat szolgált, hogy Méltóságodnak személye és érdemei iránti becsülését ezennel ünnepélyesen kifejezzük. Fogadjá Méltóságod e két községbeli lakosság legszívélyesebb üdvözlését valamint hálás köszönetét e méltóságos látogatásáért, s legyen meggyőződve, hogy a köztünk töltendő órái mindég kedves emlékeztetűek lesznek. Isten hozta Méltóságodat! Isten éltesse főtisztelendőségét! Mire az üdvözölt meghatóttan köszönte meg e méltóságos látogatást, kérvén a szónokot hogy elismerését s viszont-tisztelétét hatványozva tolmácsolja a községek lakóinak. A templom előtt az ujszivaci gyülekezet ev. ref. lelkes fogadta az egyház főtisztelétű és méltóságos püspökét Szász Károly urat, német nyelvű beszédben. A templomtól a lelkész-lakig az iskolás-gyerekek: fiúk és leányok képeztek sorfalat s a leánykák virágokat hintve ment köztük be a lelkész-lakra, hol ismét az egyház hajdon leánykái nevében, egyikük szép beszéd kíséretében, egy remek virág-csokrot adott neki át, kit is a főpásztor a többiekkel együtt megáldott s homlokán csókolt. A hivatalos helyiség folyosóján a kisedővadás-gyermek fogadták kifogástalan kiejtéssel mondott verscskékkel; ezeket megáldva, következett a hivatalos vizsgálat. Mindeneket ékesen, jó rendben talált s másnap 6-án elsőben a magyar iskolát, utána az óvodát látogatta meg s örült a kicsinyek magyar feleleteiben. Utána meglátogatta az iskolákat osztályonként s ugy látszott, hogy velők megelégedve nem volt. A ref. egyház drága veteményes kertje az iskola s attól a ref. magyar egyház nagyobb előmenetelt vár. Megvárná, hogy a gyermekek anyanyelvök mellett még az állam hivatalos nyelvét is elsajátítanak, ugy mint elsajátítják a zombori bűnyő gyermekek, kik egy szót nem tudva mennek az iskolába s hat év után tudnak magyarul is. No persze, ehhez buzgósság, lelkesültség kell a tanítóknak részéről! Az iskolából a templomba mentünk harangzúgás és tarack-durrogás közt. Püspök ur kifogástalan folyékonyssággal tartá ünnepi beszédét ékesen, hévvel, hazaszeretetre buzdítva őket, kérde, esdve őket, hogy anyanyelvök mellett sajátítsák el az állam zengetes, mézédés nyelvét, a magyart, hisz saját érdekök kívánja ezt s méltán megvárja ezt a magyar ref. egyház németajkú gyermekeitől. Legyenek gyermekei e sokat szenvedett hazának, mely annyi ellentől van körülvéve, melynek annyi titkos ellensége van bent, — vagy akadhatna csak egy is, ki fel meri emelni édes anyjára törét, hogy segítse szívbe mártani. Oh ezt nem teheti senki, ki Krisztus vérében lett megváltva s e hazának gyermeke — mind, mind szeretjük hazánkat, németek, szerbek, magyarok. Azután az erkölcsi hibákra bűnökre irányzá szeliden édesen feddő szavait, építve, sebesítve, de gyógyítva is. A királyi párt, a hazaért, a különböző felekezetek közti egyetértésért imádkozva szívből, bevégeződött a templomi szertartás. Ezután következett a lelkész-lakon a dísz ebéd, melyen résztvettek a püspök úr s kísérete Szilády Áron egyházkerületi főjegyző, Kármán Pál esperes, Kozma László egyházmegeyi jegyző, Czifrusz Ferenc tanfelügyelő, Poppovits Dusán szolgabíró, Jovanovits Mladen gör. kel. lelkész, Kúnygyházi Nagy Ignác kölkedi és Draskovits József bartai lelkész urak, nemkülönbön Mihályi János megyei főügyész urakon kívül részt vettek Mihályi Jánosné öngyásága, Keck Emma k. a., Mihályi Bella és Irma k. a. zombori, Sudár Matild k. a. vörösmart, Mosovits Milla és Aranka k. a. és Tiefenthaler Emma k. a. helybeli urhölgyek, továbbá Jovanovits Mladen g. k. s Gritzmann Pál r. kath. lelkész, Hoffmann Filöp és Jung Károly tanító, Zsupánszky Lyubomir községi jegyző, Blumenthal Dezső közs. aljegyző, Mosovits Dusán közs. s. jegyző és Tiefenthaler Károly, Schuller Mór az izr. hitközség elnöke s az ő s ujszivaci előkelőség. Az ebédnél 32-en voltak jelen. Szellemes felköszöntőkben nem volt hiány. Délután 1¹/₂ órakor távozott a főpásztor tőlünk tarack lövés és zeneszó kísérete mellett O. Szivacra, hol a határnál ismét Zsupánszky Lyubomir püspök urunkat a következő szép magyar beszéddel fogadta: „Méltóságos és főtisztelendő püspök ur! Méltóságodnak O. Szivac községében lakó, aránylag csekély számú hivei rövid idejű itt tartózkodásuk óta ernyedetlen szorgalmuk, józan és takarékos életmódjuk, felebarát iránti őnzetlen szeretetük és áldozat készségük, de főleg hazafiás érzelmű és irányú működésük által oly annyira megnyerték a törzs lakosság tisztelését és becsülését, hogy köztük és a törzslakosság között nemcsak hogy különbség nem tétetik, hanem ellenkezőleg hivei, mindannyiunk által édes testvérekké tekintetnek. Nekem, mint ezen sok idegen ajku lakos sággal bíró község jegyzőjének jutott azon kiváló szerencse és kitüntetés, hogy ezen kedvező és örvendetes tényköörülményt méltóságod előtt itt belhatárunk küszöbén egy a politikai község, mint egyszersmind a többféle hitfelekezetből álló ő szivaci összlakosság nevében örömmel konstatalhassam. — Örömmel mondom, mert megvagyok győződve, hogy egy jó apának, egy áldást hozó lelki főpásztornak, hogy méltóságos és főtisztelendő püspök urnak legnagyobb megelégedésére szolgáland, ha gyermekeitől, ha hiveiről érdemeszerű jó hirt hallhat. Igen őszintén tiszteljük és becsüljük mi hiveit és ennek bizonyosságául im összegyülekeztünk itt, hogy lelki főpásztorok méltóságod előtt mely tisztelutunket, hódolatunkat tolmácsoljuk. Ejjöttünk, hogy a mai kitüntetés feletti hálás köszönetünk adóját lerójjuk! Ejjöttünk, hogy atyai főpásztori szent áldását mindannyiunk részére kikérjük és viszont a Mindenható itt az Isten szabad ege alatt arra kérjük, hogy méltóságos és főtisztelendő Szász Károly püspök urat, hazánk szorgos költőjét, hivei boldogítására és édes hazánk javára az emberi kor legvégsőbb határáig éltesse. — Innét búcsút véve tőle, az átélt kedves emlékekkel vettünk búcsút szerett főpásztorunktól. Áldás kísérje útjátban.

Kedden teljes napfogyatkozás volt, de nem láhattuk. A fogyatkozás, budapesti középídot értve, 8-án 7 óra 52 perckor kezdődött és éjfélt után, vagyis 9-én 24 perckor ért véget.

Nagylelkű adomány. Fastenrath János Kólben lakó jeles író és neje született Goldmann Lujza zombori ismerőseinél időzvé, ez alkalomból 20

forintot adott át a nőgyelet elnökségének a szemérmes szegények közti elosztás tekintetéből: e nagylelkű adományért, ez uton is, hálás köszönetét fejezi ki a zombori jótékony magyar nőgyelet. Zombor, 1885. szeptember hó 10-én. Esztergamy Borbála, egyleti elnök. Dr. Margalits Ede, titkár.

A „Bács-Bodrogh megyei történelmi társulat“ e hó 9-én tartott választmányi ülésen több folyó ügy elintézése mellett az elnök alispán ur indítványára azt határozta, hogy e hó 26-án Szabadkán, a városháza nagytermében felolvasó ülést tart. Bejelentett felolvasások: Rohonyi Gyula „A római sáncokrol“; Koch József „A Ferenc esatorna története“; Steltzer Frigyes „A török defterekrol“; Szibenburger Károly „Varga János necrologia“; Balás Imre „A történelem és régészet viszonya és kölcsönhatásáról“ és Iványi István értekezése: „Szabadka alapítása és földesurairól“. Dr. Margalits Ede, egyleti titkár.

Nagy Béla monostorszeghi r. k. plébános f. évi szeptember hó 20-án tartja beiktatási ünnepélyét.

A hivatalos vagy csillagászati ósz szeptember hó 22-én este 10 óra 37 perckor kezdődik, a midőn a nap látszólagos pályáján a mérleg jegybe lép. A közönséges életben 21-től számítják az ózt.

Vettük Fridrik Tamás derék pedagógusunk „Bács-Bodrogh megye rövid leírása“ című tankönyvét. A szerző művében mindenekelőtt a földrajz alapvonalival ismert meg s aztán rövid, velős vonásokkal sorba veszi megyénk összes járásainak szab. kir. városait és községeit. Végül vázlatilag a megye fekvéséről, éghajlatáról, gazdasági viszonyairól, iparáról, vízi utairól, vaspályáiról, pénz- és tanintézetéről, a megye kormányzatáról, hadügyéről és történelméről szól. Célszerű beosztás, a gyermekek felfogásához mért világos irály, helyes definíciók, könnyű és praktikus áttekinthetőség mindmegannyi ajánló előnyös oldalai ezen tankönyvnek. A mű ára a mellékelt térképpel együtt 20 kr. Kapható a szerzőnél Adán, valamint az összes megyei könyvtáraknál. Ajánljuk ezen hasznos iskolakönyvet a tanhatóságok figyelmébe.

Árverés. Szabadkán Beck Jakab 2188 forintra becsült ingatlanai f. hó 30-án elárvereztetnek.

Pacséron f. hó 13-án tartják meg az első országos vásárt.

Berger Hermin helybeli tanítónő Prigl-Szt. Ivánon megválasztott.

Bács-Bodrogh megye alispánjától. A mai napon tartott igazoló választmányi ülésben a megyei legtöbb adófizető bizottsági tagoknak 1886-ik évre szóló névjegyzéke összeállítván ennek egy példányát a megyei igazoló választmány határozatához képest a következők szigorú figyelemmel tartása végett küldöm meg u. m.: 1-ször. A névjegyzék mindenki által leendő betekínthetése céljából folyó évi szeptember hó 12-től ugyanazon hó 22-ig reggeli 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 5 óráig a község házána kiteendő, s erről a községi lakosság szokásos hirdetés útján értesítendő. Mindazok akik az 1870. évi XLII. t. c. 23. §-ában felsorolt és az adó kétszeres felszámítása, illetőleg beszámítására jogos igényt tartanak s ezen kedvezményben részesültni kívánnának, felszámítási folyamodványukat folyó évi szeptember hó 23-ig hozzám mint az igazoló választmány elnökéhez kellőleg felszerelve bejuttatni, avagy igazolásukat kellő okmányokkal támogatva szóval is elodahatják, mert későbbi igazolásuk tekintetbe vétetni nem fog. 2-szor. A községi előjáráságnak szigoruan meghagyatik, hogy a mellékelt névjegyzéket a legéberebb figyelemmel nézzék át és a mennyiben akár a névnek és adóösszegnek, akár pedig a lakhely és foglalkozásnak rovata tévesen lenne megjelölve, vagy a névjegyzékből bárki is kihagyott volna, továbbá ha a hivatkozott törvény 20. §-ában érintett esetek valamelyike forogna fenn, a névjegyzéket a valóságnak hiven helyesbiteni s azt felvilágosító jelentése kíséretében folyó évi szeptember hó 24-ig hozzám beküldeni szigorú s elodázhatlan köteletségének ismerje minden további sürgetés bevárása nélkül. Kelt Zomborban, 1885. évi szeptember hó 2-án. Schmausz Endre alispán.

A helybeli r. k. iskolások Fejér Gyula apát-plébános elnöklelte alatt f. hó 10-én ülést tartott. Jelen voltak: Széchényi József, Barthal József, Dalmaj József, Mihályi János, Molnár István, Gottlieb Márton, Tárcay Mór, dr. Margalits Ede, Vírter Károly, Blumenthal János, Lukics Béla, Czinkler Gyula, dr. Csihás Benő, Szlavy Ferenc jegyző.

Villani baronesznek azon kérévére, hogy neki a r. k. elemi iskola egyik termében a francia nyelvnek mint rendkívüli tárgynak előadása megengedtesse, nem volt tárgyalható; mert 1. a kérvényből nem tűnik ki honossága és tanítási jogosultsága; 2. nem tűnik ki, hogy a rendes tárgyak óráin kívül s fűtés igénye nélkül vállalkozik-e? Felszerelés végett visszaadták. Ezen határozat meglehetősen szűkkeblű; mert hogy amúgy is elhanyagolt leány nevelésünkön valaki a saját rizikójára emelni akar, azt nem kell szükség-telen megzorításokkal elkedvetleníteni. Kvalifikációt e részben helyesen nem kereshetni, mert Magyarországon más, mint reáliskolai tanárokat francia nyelvre képesítő bizottság nincsen. Ha az illető nem tud magyarul előadni, csak németül, az magyar iskolát végző leányainkra nemcsak hogy nem baj, hanem kettős haszon; hisz rég érzett hiány városunkban a leányok német gyakorlati képzése, sőt ez szükségesebb s praktikusabb, mint amaz. A precedenstől félni azért fölösleges, mert az csak kívánatos, hogy szegény kath. kasszánk megterhelhetése nélkül minél több művelt hölgy és ur ajánlja fel képességeit amugy is elhanyagolt leányaink tovább képzésére. Több jóakarát és kevesebb pedantéria!

Fontos és hosszú szép elvi diskussziók tárgyát képezte a kalocsa bibornok-érseknek a nőzárdá ügyében küldött újabb leirata, melyben némely fedezetlen tételeknek (végkielégítések, kápolna felszerelés, 786 ft évi deficit) állandó biztosítását, mint az építés kezdetének egyetlen fenálló gátja eltávolítását sürgeti. Mihályi ur indítványozza, hogy a fenálló és még fölmerülő hiányok, megfelelő tandíj kivétele által pótolhassanak.

Barthal és Molnár urak az érseki leiratnak a „biztosítást“ szüntelenül hangsúlyozzó szelleméből azt veszik ki, hogy az érsek ur a zárdá fentartásához

kellő
biztos
betétl
marad
azon
fiu-
és áll
fiisko
s ha
céltra
a me
szinte
megh
ide e
ő em
lom,
jövöj
előír
felme
tosít
hozza
bizto
indok
másr
hogy
tetek
vedn
gond
moly
A k
által
nek
szerz
kek
ölte
tartá
m e g
jesen
pitve
nek
tött
lakt
beho
ugy
látá
kint
évre
szes
nagy
röl-
nyoz
irán
bizo
hatá
szón
lesz
tá: a
vagy
odaz
neve
állt
józat
litsu
isko
szur
kor
des
a n
mód
Hoz
sét
kou
ipar
rül
min
vez
frt
han
pon
rül
sze
má
a k
Ma
ver
me
a z
azo
dez
kol
öss
leh
80
meg
nen
bel
aka
s k
nen
nos
biz
kiv
get
mit
azo
dal
vál
szu
ked

kellő évi 4760 frtnak pupillaris, eleven tökével való biztosítását sürgeti; a mi pénzvisszonyaink közepette lehetetlen, mert akkora tökének az építés után nem marad.

Barthol ut sürgeti az egyházzévédnökség ide vágó azon határozatának respektálását, hogy a r. k. elemi fiu- és leánynevelés mellett ipar-kereskedelmi iskolát is állítani vállalkozott a hitközség s ehhez a központi iskolában már a szükséges termek is megépítettek s ha onnét a leányosztályok a zárdába tereltetnek, e célra csakugyan üresen fognak állani.

Ajánlja egy új 3 tagú bizottság kiküldését, mely a meglévő költségelirányzatokat átvizsgálva, ezen szintén elhatározott felsőbb ipariskola létesítését is megvárva, nyolc nap alatt új javaslatot terjesszen ide elő.

Dr. Margalits Ede. T. Iskolaszék! Érsek ur eminenciájának kegyes leiratában kifejezett aggodalom, hogy az alapítandó apácázárda és leányiskola jövőjét az építési bizottság által felterjesztett költségelirányzat alapján, de különben is a kétségkívül felmerülő kiadási többletek folytán, kellőleg biztosítottak nem látja és azon óhaja hogy azt, nem hozzávetőleg, hanem minden tekintetben pupillaris biztosítékokkal garantírozva óhajtja látni — nagyon indokolt. Szomorú tapasztalatok beigazolták azt, hogy másról ne szóljak, hasonló ügyben, Almáson és Baján, hogy a legjobb ügyek is gyakran optimistikus tekintetből indítottak meg és a végén fenakadást szenvednek. Ha már három évig tudunk várni, pár napi gondos tanulmányozás és indokolt javaslattal, komolyan szólva az ügy elodázásának nem tekinthető. A kimutatott 786 forintnyi hiány a tandíj behozatala által kétségkívül pótolható, de ezt csak palliatív szernek tekintem, még akkor is, ha annak kötelezettsége szerződésileg örökösnek mondatik ki, mert iskolaszékek és egyházzévédnökségek időnkint más más alakot öltöttek. Itt radikális kura kell. Az apáciskola fenntartására szükségelt évenkénti 4760 forintnyi összeg megfelelő alapítvány által biztosítható csak teljesen: 50.000 forint ő eminenciájának nagylelkű alapítványa által biztosítva van, a hiányzó összegnek megfelelő kamattámogatás pedig a várossal kötött szerződés iskolai dotációjának felemelése által volna legbiztosabban, biztosabban mint a tandíj behozatala által, garantírozható. A dotáció felemelése ugy is égető szükség folyton szaporodó iskoláink elátása tekintetéből. Legigazságosabb mód volna e tekintetben az újvidéki példa, a hol a felekezeti évről-évre a tankötelesek beigazolt számaránya szerint részeseülnek a város iskolai dotációjában. Mi reánk ez nagyon előnyös volna, mert növendékeink száma évről-évre tetemesen növekszik. Ez ugy alapos tanulmányozására és az eddig készített különféle költségelirányzatok egybevető tanulmányozására egy hármass bizottságot javaslok kiküldetni nyolc napi záros időhatárral. A dotáció felemelése által nemcsak a most szőnyegen levő zárdaiskola kérdése kellőleg biztosítva lesz, hanem minden egyéb iskolai szükségletünk ellátása is garantírozható.

Széchenyi József. Ha a zárdát megint a polgári vagy ipariskolával zagyaljuk össze, ezzel csak elodázzuk. Első a szükséges — az elemi fiu- és leánynevelés, aztán jön a hasznos, az ipariskola. Ezt felállítani nem is felekezeti, hanem közteladat; mert nincs józan ráció abban, hogy a kath. felekezet pénzén állítsunk a túlyomólag más vallású tanulóknak ipariskolát. Felekezeti ipariskola vegyesítési városban abszurdum. És ha még meg volna az a pénz! De mikor a zárdára is szűken telik, akkor egy új kérdés fölvetését nem lehet helyeselni. Különbem sem ez a mi dolgunk. Mi most csak a deficit fűdőzésének módjára iránt konzultálhatunk; tehát maradjunk ennél. Hozzájárul Mihályi javaslatához.

Dr. Csibás pártolja a hármass bizottság kiküldését már azért is, hogy kitűnjék, vajjon mért maradt kombináción kívül az ipariskola eszméje.

Fejér Gyula megmagyarázza, mért maradt el az ipariskola kombinációba vétele. Azért, mert az elkerülhetlenül szükséges zárdára sincs elég fedezet; hát minek volna akkor erő hiában az ipariskoláról tervezetni. Különbem se győzzük a költséget; hisz 300 frt van csak a zárdá többletmunkájára fölvéve, pedig hamarabb lesz az 3000 frt, mint 300; példa rá a központi fiiskola költség-többlete.

Végül hét szóval öt ellen kimondatik a felmerülő hiányhoz mért nagyságú tandíjnak kötelező szedése az esetre, ha a hitközség a hiány fedezésére más alapot nem talál.

Részünkről megjegyezzük, hogy hallomás szerint a kápolna felszerelését is a kifogyhatlan buzgalom Magyar nőegylet szándékozik elvállalni.

Nagyon kívánatos volna, hogy egyesek ne keverjék bele a zárdá kérdésebe újból az ipariskolát; mert ezzel tökének ugy sem lesz nagyobb, legföllebb a zavar. A zárdára kell, amennyi kell; tehát ha még azonkívül is akarunk valami tanítézetet, akkor új fedezetről, nem új gáncokról kell gondoskodni.

Hiszen egy ily rendszeres ipar-kereskedelmi iskola évi fenntartása 4—5 ezer frtot igényel és ekkora összeget egy 60 ezres iskolán már csak azért sem lehet vakarósképen összekuporgatni, mert az maga 80—100 ezer frt töké fölüléte. Jó lenne, ha ezt meggondolnák azok, a kiket ugyan a közboldogítás nemes tüze hevít, de anélkül, hogy jóakarattal egyébbel a nagy tervezet rendelkezzenek. A ki erején felül akar, az nem praktikus.

Végül mi, kiknek a zárdá létesítése iránti őszinte s komoly szándékunkat senki becsületes arccal meg nem támadhatja, tartozunk kijelenteni, hogy azon sajnó esetre, ha Kalocsán a most megajánlott általános biztosítást el nem fogadják, vagy legalább onnan a kivánt szubjektív biztosíték mérvének általános sürgetése helyett, annak számokkal kifejezett összegét, mint kondíció sine qua nont ki nem jelentenék: akkor azon kellemetlen eset következnék be, hogy a hosszadalmas és csak holmi bal föltevésekre ragadó jegyzék-váltás itt lassankint az ügy barátait is elhídegitené s oly szuppozíciókra ragadná, melyek a zárdá építés iránti kedvező hangulatot ellenkezőre módosítanák. Akit

sokszor megcsaltak, ugyan egyénileg jogosítva van pessimistának lenni; de utóvégre is két pessimista soha se köthet olyan szerződést, melynek végső biztosítékai utójárta is a katolikus érület és hitbuzgalom kikutatatlan szivrejtekeiben gyökereznek.

Rendőri hírek.

Kapler Julcsa lopással vádolt ismeretlen tartózkodásu egyén nyomozandó s elfogatása esetén a legközelebbi kir. ügyészséghez kísérendő. 25 éves, róm. kath., termete magas, arca gömbölyű, szeme fekete, fogai épek. Újvidék, 1885. szept. 2.

Pesztetits Márton vaskuti lakos kárára a szabadból 29 db és ugyanezen falukában Barak Jánosnak 13 db birkái ellopottak, a 29 drbnak balfülhegye kivágott, bal oldalán P. M. bélyeggel, a 13 db közül egy drbnak jobb füle hegye behasított s valamennyinek a jobb fülén a ruh oltástól egy kis luk képződött.

Csávolyon a legelőről, ottani lakosok következő leírásu lovat ellopották: Milassin Mihály egy selegy szürke 5 éves, kanca, bélyegtelen, 1 éves, pej paripa, bélyegtelen, és egy 13 éves, setét pejaripa bélyegtelen lovat, Milassin Stankó egy 15 éves, világos pej, esődrő, csillagos, hóka, három lába kese, balról a bélyegű és egy 8 éves, sárga kanca, j. combján (k) bélyegű lovat.

Petrovics György mokri lakos kóbor cigánytól hiányos járulat miatt egy fekete paripa, h. jobbról S. billegű kehes jobb, szemére vak ló bitang-ságba vétetett. Esetleges árverése f. évi szeptember hó 25-én. Zentán, 1885. aug. 25.

Dautován m. hó 29-én egy 1 éves, sötét pej kanca, jegytelen csikó, tilosban találtatván, bitang-ságba vétetett. Esetleges árverése szept. 5-én.

Vujkov Fülöp katymári lakosnak egy 1 éves felüli jegy- és bélyegtelen kanca csikója eltévedt.

1848—49. évi okmánytár.

Közlő: Iványi István.

16. Ó-Kanizsa községlől Szabadka városhoz.

Tisztelt barátink, testvéreink, polgártársaink!

Most a veszedelem percében hosszasan és sallangósan nem is írhatunk; hanem egyszerűen ki kell mondanunk, hogy veszélyben vagyunk. A kikindai rációk felláztak. Gyukosim-ban már az immisarius servianok a községhezánál megjelentek a fölkelő és pártító rációkat fellázítandók, megölvén az ottani postamestert. Török-Kanizsán, így hát szomszédságunkban, a lázító-levelek, Suplikáczi ördögi művei megjelentek; elfogattak ugyan, de valamint ott, ugy Rác-Keresztúron is megtették a maguk hatását. Nem kívánván a veszélyt hiában rajzolni, felszólítjuk a haza szent nevében polgártársainkat, miszerint nem lévén semmi erő a harapódzó tűz ellen vetve — sziveskedjenek segedelmünkre jönni, vállvetve a közös ellenség ellen állani, testvéri karokkal várván önéket.

Kelt Ó-Kanizsán, október 15-én. 1848. Tisztelt városi tanácsnak szives baráti s testvérei.

Ó-Kanizsa községe.

17. Tisztelt közönség!

Borzadalom futja által minden igaz polgár kebelét akkor, midőn ily ördögi művek és páratlan gonoszságok, a melyek vélem legközelebb tudattak, meggátlására és visszatartására, bármily készséggel óhajtanók segéd testvéreket nyújtani; ezúttal és rögtön teljesíteni képtelenek vagyunk, minthogy a bácsi táborba 800 fegyveres erőnk, hasonnemű mindennap várható gonosz tények meggátlására kirendelve van, azonban rögtön minden intézkedéseket megtevék, hogy a leghetőbb kevés idő alatt erőnket összpontosítván, a méltán kívánt segedelmet elküldhessük; hiszen a veszély közös, mindannyiunk vagyona, élete, szerfelett veszélyben van, sőt közös édes anyánk, szeretett hazánk is S midőn leirhatlan fájdalom és részvételeimet nyilvánítanám, egyúttal megkeresem a fenn tisztelt közönséget, hogy a harapódzó s közelgető veszélyt hathatós intézkedési tekintetből vélem tudatni sziveskedjék.

18. Tisztelt közönség!

Szerfelett sajnálom, hogy azon veszély elhárítására, melylyel tisztelt polgártársaink környezék, ezúttal és rögtön, bármiként óhajtanám is, segédkezetet nem nyújthatok, minthogy városunkból, 800 fegyveres polgáraink, hasoncélból Bácsba rendelvék; én e miatt a leggyorsabbi kívánt segély adhatási tekintetből egy futár által megkerestem Verbászon létező kormánybiztos urat, kivel tudattam szomorú helyzetüket, hogy a Bácsban létező őrségi polgárainkat a leghetőbb gyorsasággal vissza-küldeni sziveskedjék, hogy ekkép az óhajtott segélyt, hova hamarabb elküldhessem; azonban, ha a veszély oly nagy volna, hogy tüsténti segélyre elkerülhetlen szükség lenne, sziveskedjék azt vélem tudatni.

19. Beöthy Ödön országos biztostól.

Szabad kir. Szabadka városnak.

Hazánk felső vidékét hatalmas ellenség betöréssel fenyegetvén és az általa előidézhető rop-pant veszély megelőzésére minden lehetséges katonai erőt alkalmazni kellett, az e megyebeli táborból számos katonaság Pestre szállított, miért is az itteni tábori erő jóval kisebb-bedett; holott a bekövetkezett zordon idők és hosszú éjjek annak szolgálatát még inkább igénylik.

Nehogy tehát a kitörhető ellenség táborunkat elégséges védelmi erő nélkül találja s ekként a személy- és vagyon-bátorságnak meggyénkben veszélye legyen, szükséges ezt minden kitelhető módon szaporítani.

Ennélfogva meghagyom a városnak, miszerint eddigelé kitüntetett hazafias buzgalmánál fogva is 400 jól felfegyverzett nemzetőrt a verbászi táborba azonnal küldjön le: ugy, hogy mivel tapasztalás szerint a nemzetőrök gyakori változása nemcsak sok idővesztéssel jár, de a célnak se felel meg, azok leg-álább 10 hétiig állandóan itt maradjanak.

Midőn a lelkes hajdu-városok az erdélyi részben pusztító ellenség rablására küldött közel 4000 et meghaladó seregen kívül, a közös hazát, de legközelebb a megyét pusztító rác ellenség fekezésére 254 fegyveres, még pedig lovas-erőt küldött, a várostól, mely a veszély torkához, oly közel áll — bizton elvárom a fentebb érintett fegyveres erőnek haladék nélküli kiállítását.

Kelt Verbászon, november hó 12-én 1848.

Beöthy Ödön.

20. A Szabadkán 1848. november 14-én tartott közgyűlés jegyzőkönyvének 254. száma.

Olvastatott Beöthy Ödön teljhatalmú országos biztostnak f. é. november 12-ről kelt rendelete, melyben előadatván, miszerint a verbászi táborból számos katonaság a felső vidéken betöréssel fenyegető hatalmas ellenség megzabolása tekintetéből Pestre szállítatván, a verbászi tábor erősítéséül és az itteni ellenség féken tartásával e városnak is megoltalmazójául tíz hétre 400 jól fegyverzett nemzetőrnek Verbászra azonnali leküldése meghagyatik.

Ezen biztosi rendelet folytán ugyanannak közlése mellett Szárics Móríc nemzetőri őrnagy úr ezennel közgyűlésileg megbizatik, hogy a táborozása és a dunai őrvonal szolgálatban kellő arányban még eddig részt nem vett nemzetőrök névjegyzékét az illető századok parancsnokaitól átvétvén, annak nyomán a kívánt 400 nemzetőrt haladék nélkül állítsa ki, s két századba kellően rendezve s a helyben található s azonnal beszedendő álladalmi fegyverekkel ellátva a hivatkozott Biztossági parancs értelmében Verbászra tíz heti tábori szolgálatra kiindítsa, s a netalán találkozó vonakodók s makacsok ellen nemzetőrségi hatalomkört alkalmazzon; a hatalomkari szolgálatban eljárandók részére az illető rang szerint kettős tábori díj, a vonakodókon végrehajtás útján is megveendő, ezennel közgyűlésileg kirendeltetvén.

Továbbá pedig országos biztos Beöthy Ödön úr felkéretni rendeltetik, hogy tekintetbe véve a dunai őrvonal szolgálatban hosszabb idő óta felváltva működő nyolcszáz nemzetőr kiállítását s a jelen őszi időben a város által saját erejével történt átszállítás nagy terheit, s e városnak a verbászi tábor részére hosszabb időre küldendő külön két század általi nagy terheltségét; e várost a dunai őrvonal terhe alól felmentve, e városnak az őrvonal szolgálatban azon vidékbeli megyei nemzetőrök általi felváltását megrendelni méltóztassék. Miután pedig a Verbászra küldendő két század előzőleg kiindítandó lenne a dunai őrvonalon parancsnokló Végh Bertalan őrnagy s általa az ottani szolgálatban jelenleg lévő nemzetőrség értesítendő léssen, hogy őrvonal működését a 17—18 napi szokott rendes szolgálaton felül néhány napig folytatni s mintegy 250 álladalmi szuronyos fegyvert a verbászi táborba előzőleg menendők részére küldeni, tartozó hazafiai kötelességének ismerje.

Egyébiránt pedig e város s a haza védelmébeni közszolgálatnak erélyes előmozdítása s a közönség lelkesítése tekintetéből a hazát környező veszélyekről, a felzendülő számos ellenség által újabb időkben elkövetett pusztítások s iszonyú kegyetlenségek elosorolása mellett minden templomokból a szőszékekből folytonosan értesíteni és felvilágosíttatni rendeltetik.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik boldogult Grün Xav. Ferenc plébános temetése alkalmával szivesek voltak részvétőket tanúsítani, fogadják gyöngéd figyelmükért forró köszönetünket.

Az elhunytak rokoni

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk

HIRDETÉSEK.

Ház-eladás.

Zomborban, a Szelenca külvárosban fekvő és Veszelinovits Mária eddigi tulajdonát tevő ház, szabad kézből, tehermentesen, kedvező feltételek mellett, jutányos áron, jelenlegi tulajdonosa

Mihajlovits György

által eladatik, esetleg bérebe is vehető. — Venni szándékozók bővebb felvilágosításért a tulajdonoshoz forduljanak. 3—3

153 szám.
bv. 1885.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezenel közhírré tétetik, hogy a palánkai kir. bíróság. nak 1885. évi 1369. 1885. számú elrendelő és a palánkai kir. járásbírósnak 1725. polg. 1885. számú kiküldő végzésével Spitzer és Kohn cég palánkai lakosok felperes javára, Basits Gyóka tovarisovai lakos alperes ellen 124 frt tőke és járuléka erejéig foganatósított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt 480 frtra becsült lovakból álló ingóságok Tovarisován alperes lakásán 1885. évi szeptember hó 21. d. e. 10 órakor nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett eladni fognak. Palánkán, 1885. évi szeptember hó 7-én.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

Tanítói pályázat.

Vaskuton (Bács megye) két új tanítói állomás szerveztetett, melyre másodsor pályázat hirdettetik. A választás napja **október hó 1-én reggeli 10 órakor** lesz. Az állomás jövedelme o. e. 350 frt lakás nélkül. Pályázhatnak csakis okleveles tanítók. A pályázók egyike magyar-német, másika magyar-bünyó nyelven fog tanítani a mindennapi és ismételő iskolákban. A kántort hivatalos elfoglaltsága vagy betegsége esetén mind a kettő köteles helyettesíteni és segédkezni nyújtani vasár- és ünnepnapokon az isteni tisztelet alkalmával. A választás után az állomás azonnali elfoglalandó. A folyamodványok a vas-kuti iskolaszékre címezve, főtiszt. Berényi Dániel apát-esperes urhoz Bajára küldendők szeptember 30-ig bezárólag.

Kelt Vaskuton, 1885. évi szeptember hó 6. án.

Pilger Nándor,
iskolaszéki elnök.

3—2

9757. szám.
1885.

Bérbeadási árverési hirdetmény.

Az apatini kincstári uradalomhoz tartozó monostorszeghi 1472¹⁸⁷ holdas kincstári birtoknak 1885. évi október hó 1-től 1886. évi szeptember hó végéig terjedő egy évi bértartamra leendő bérbeadása iránt évi 8157 frt haszonbér mellett Szegeden a m. kir. kincst. uradalmi jószágigazgatóságnál **f. évi szeptember hó 17-én d. e. 10 órakor** írásbeli zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni. Az 50 kros bélyeggel ellátott szabályszerű írásbeli zárt ajánlatához a 10% bántépénz melléklendő. Az ajánlatokban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó, s határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. A feltételek az apatini kincstári uradalmi ispánságnál és Szegeden a m. kir. jószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1885. szeptember hó 5-én.

2—2

M. kir. államjóságigazgatóság.

A LEGJOBB Szivarka-papír LE HOUBLON
A VALÓDI
francia gyártmány
CAWLEY & HENRY cégétől Párizsban.
36—1
Unátsától óvatok!
EZE A PÁPER
Dr. Pepl J., Dr. Lázár H., Dr. Lippmann H.
belső ügyviteli vezérnökök tanácsával
a legjobban ajánlatok kitűnő minőségű, általános tisztaság, és mivel az az egészségére semmi kárt nem okozhat magukat maguk nem fogadják.
KÖZBIRÓK
1500
KÖZBIRÓK
17, rue Brégoire, a PARIS
FAC-SIMILE DE LA PROCEDE

9396 szám.
1885.

Zárt írásos ajánlati tárgyalás.

Az ószivaci 642¹³⁰⁰ holdas 1-ső számú nagybérleti föld 1885. évi október hó 1-től 1886. évi szeptember hó végéig vagyis egy évre 10579 frt 94 kr bérfizetés mellett Szegeden a m. kir. jószágigazgatóságnál **folyó évi szeptember hó 14-én d. e. 10 órakor** zárt írásos ajánlati tárgyalás után **szabad használati joggal** bérebe adatik. Az 50 kros bélyeggel és a kiküldési árnak 10% ával felérő bántépénzzel ellátott zárt írásos ajánlatok folyó évi szeptember hó 14-én d. e. 10 óráig a tárgyalás megtartó bizottság elnökének kezébe átadandók. Az ajánlatokban határozottan kiteendő, hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti. A feltételek Szegeden a m. kir. jószágigazgatóságnál és Kulán a m. kir. kincstári ispánságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1885. augusztus 27-én.

2—2

M. kir. államjóságigazgatóság.

309. szám m.
bv. 1884.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezenel közhírré tétetik, hogy a hódásági kir. járásbírósnak 1884. évi 2708. 1884. számú elrendelő és a palánkai kir. járásbírósnak 3667. polg. 1884. számú kiküldő végzésével a bácsi segélyszövetkezet felperes javára Proties István tovarisovai lakos alperes ellen 150 frt tőke és járuléka erejéig foganatósított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt 596 frtra becsült szobabutor, gabona, szarvasmarha, sertések stbből álló ingóságok Tovarisován alperes lakásán 1885. évi szeptember hó 21-én délelőtt 8 órakor nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett eladni fognak. Palánkán, 1885. évi szeptember hó 7-én.

Haba István,
kir. bir. v. hajtó.

879. szám.
1885.

Hirdetmény.

Ó. és Uj-Soové községekben gyakorolható bor és pálinkameresi jog (Accise) három egymásután következő évre vagyis 1885. évi november hó 1-től 1888. év november hó 1-éig **folyó évi szeptember hó 20-án d. u. 3 órakor** Uj-Soové községhezánál nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe fog adatik. A részletes árverési feltételek alólirott előjáróknál a hivatalos órákban betekintheők.

Uj-Soové, 1885. szeptember 4-én.

Hartmann János,
jegyző.

Haller Jakab,
bíró.

719. szám.
1885.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes kir. járásbírósnak 4330. számú végzése által Krizsán János esonoplyai lakos javára Bodonyi Károly esonoplyai lakos ellen 150 frt tőke, ennek 1885. évi március hó 15-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 41 frt 80 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 320 frtra becsült tehén, kocsis és lovakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatk.

Mely árverésnek a 4603/1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis C-onoplyán a községhezánál leendő eszközökre 1885. évi szeptember hó 17-ik napjának delelőtti 10 óra határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becséron alul is eladni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1885. évi szeptember hó 6-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

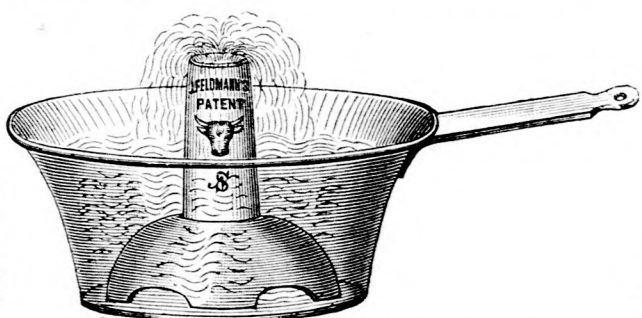
Schreiber J. és unokaöccsesei

üveggyárosok

Budapest, váci-utca 18. (a félemeleten.)

Egyedüli készítői a cs. kir. szabadalmú tej-óvónak.

A tej felvigyázat nélkül forralható!

A tej kifutása már lehetetlen!

Tej-óvó. (szabadalmazott.)

Elkerülhetetlen minden háztartásra nézve!

Elégge ismeretes dolog, hogy mily kellemetlen főzősközbén a tej kifutása. Egy pillanatnyi vigyázatlanság elég arra, hogy a forrásban levő tej az edényből kiömölve, a kályhára süljön, s ez által fölötte visszataszító szagot áraszon szét, s kellemetlenül betöltse a konyhát, sőt a szobákat is. A cs. kir. szabadalmú **tej-óvó** ezen bajon tökéletesen segít. Bármily alaku edényre alkalmazható, s egy ily készülékkel felszerelt edényben a tej, bármily **hőfok** mellett is, minden **felügyelet nélkül** forralható, anélkül hogy valaha **kifutna** vagy **odasülne**. Egy másik előnye a **tej-óvónak** az is, hogy éppen oly könnyen tisztítható, mint minden más üvegedény. De nemcsak a tej forralásánál, hanem minden más **folyadék** gyors hevítésénél, a hol tartani lehet a kifutás, illetve a túlfőléstől — ezen tej-óvó sikeresen alkalmazható. A forraló edény alakja egészen mellékes, csak az kívántatik meg, hogy a **tej-óvó** alsó szélei és az edény falai között legalább 3—4 centiméter szabadter legyen. Hogy a különböző nagyságu edényekre alkalmazhatók legyenek, a következő számú **tej-óvók** találhatók:

0	számu 1 liternél kisebb tartalmu edényekre	darabja	18	kr.
1	"	"	22	"
2	"	"	30	"
3	"	"	40	"
4	"	"	50	"
5	"	"	70	"
6	"	"	70	"
7	"	"	70	"

3005. sz.
tkvi 1885.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bencze János végrehajtónak Buzási Adám végrehajtást szenvedő elleni 407 frt 55 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori királyi törvényszék területén lévő, Bogyosván fekvő, a bogyosvái 175. sz. tjkében A. alatt fejezett 208. hr. sz. 181. ó. t. sz. ház és 216. ö. ölnyi helyekből végrehajtást szenvedett Buzási Adámot megillető birtokjuttatásokra, úgy az 1881. évi 60. t. c. 156. § értelmében öv. Buzási Annát megillető birtokjuttatásokra is, tehát fenti egész ház és helyekre összesen 422 frtban, végre a bogyosvái 404. sz. tjkében A. I. alatt fejezett Buzási Adám nevében álló 239. hr. sz. 240. ölnyi szarvasmarha és árverést 32 frtban ezenel megállapított kiküldési árban elhirdelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi szeptember hó 28-ik napján **delelőtti 9 órakor** Bogyosvára községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áról is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék képes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bántépénznek a bíróságnál előlétes elhelyezéséről kiállított szabály szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1885. évi július hó 15. napján.
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

MECHVÁS.
KIÁLLÍTÁS 1885
KIÁLLÍTÁS 1885
KIÁLLÍTÁS 1885
KIÁLLÍTÁS 1885
CLAYTON & SHUTTLEWORTH
A FOLYÓ ÉVI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS ALKALMÁBÓL
V. VÁCI KÖRÜT 80. BUDAPESTEN és VÁCI KÖRÜT 63.
SAJÁT, FÜLÖN É GÉLERÁ ÉPÍTETT HELYSÉGEIBEN,
EGY RENDEKIVÜL DUMA ELLÁTOTT
GAZDASÁGI GÉP-KIÁLLÍTÁST
BENDEZETT BE,
melynek szives megtekintésére az érdeklődők hivatalnak.